

Lettre-arc+kép

Bigyók és izék – Fischer Judit munkáiról

Fischer Judit akkor már elég fáradt volt és talán álmos is. A férfiak persze megint világproblémákról társalogtak. „Nem veszik-e át a hatalmat a robotok, gépek az emberek felett?” stb. Persze a konyhában ültek, mint mindig. Ráadásul nem volt befűtve.

Mozaikszerűen, halkán, mégis kissé tolakodóan újból és újból eszébe jutott délután festett képe.

– Tök jó lett így. Szuper, hogy eszembe jutott. – gondolta. A férfiakat nézve úgy érezte, hogy végülis OKÉ minden, hadd beszélgessenek.

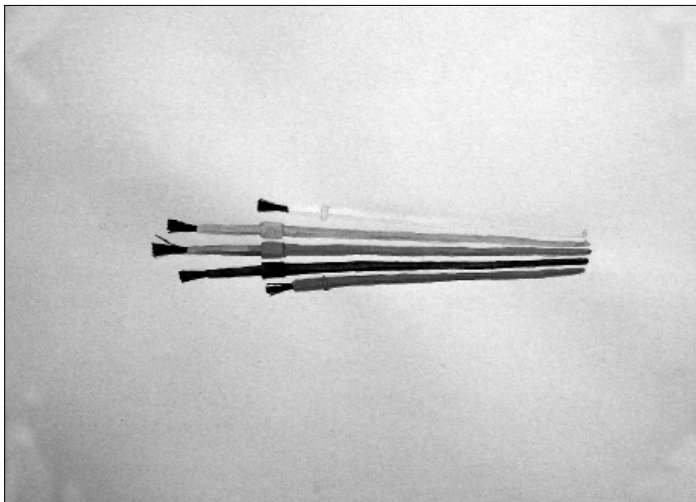
Fischer Judit vízfestéssel fest!

Ez minimum két szempontból is problematikus manapság:

1. a digitalizáció mostani korszakában sajnos általánosan eleve mosolyt keltő és kérdéses minden manuális tevékenység, :-)

2. az európai, főleg a magyar közízlés az akvarellfestészetet messze az olajfestészet mögé rendeli következetesen, évszázadok óta.

Jól kifejeződik mindez pl. a műkereskedelelem tarifáiban – az akvarell festmények és minden papíralapú mű ára jóval alacsonyabb, mint a hagyományosan vászonra festett olajfestményeké, és kifejeződik ez a vizuális művészetek felé forduló, egyébként is csekély közfigyelem irányultságában is.

Nyilvánvaló, hogy mindezeket tudva és átérezve, eleve megnövekedett bennem az érdeklődés a művésznő alkotásai iránt.

A vízfestményt ellentétben az olajfestménnyel, nem, vagy nagyon kevésé lehet javítani. Egy digitális képet gyakorlatilag nem lehet elrontani, illetve biztonsági mentések után végtelenszer lehet újra javítani. Egy olajképet vagy részeit át lehet festeni. Vízfetéskor viszont nagyon ésszerű kell lenni, nyugodtan, türelmesen koncentrálni kell, minden mozdulatnak, a száradási időnek, a papír anyagának stb. hatalmas jelentősége van. A vízfestményt nem lehet javítani. Számomra már ez az „ősies” figyelem is nagyon vonzó volt Fischer Judit munkásságában. Művei kis méretére szintén felhívnam a figyelmet. A méretezés nyilván összefügg az említett technikával, de eredhet Fischer világszemléletéből, érdeklődésének irányából is. Őt nem is annyira a részletek, mint inkább a kis dolgok, a látszólag érdektelen dolgok érdeklik. Olyasmi, amivel én vagy többen nem foglalkoznánk szívesen, lehet, hogy nem is nagyon vesszük észre ezeket a mellékes kellékeinket, vagy nem akarjuk észrevenni. Nekem pl. nem jutna eszembe megfesteni egy üres papírzacskót, vagy néhány szál ropit. Ha az arcom előtt vannak is ezek a dolgok, tárgyak, akkor sem veszem észre őket, tudatosan vagy tudat alatt sajnállok rájuk figyelni, nekik időt szentelni. Egyszerűen nem látom őket, nem veszek tudomást róluk. De ha jól meggondolom, a minket közvetlenül körülvevő világ jó része, sőt a túlnyomó része ilyesmi tárgyakkal áll össze. Akkor honnan ez az evidensnek tűnő elhessegetés részemről (részünkről)? Ez a fiatal művésznő

konokul, újra és újra visszatér ezekhez a mellékes dolgokhoz. Furcsa módon József Attila néhány verssora jutott eszembe. Az *Elégiában* megjelenített vaslábás, amiben sárga fű virít, vagy az elfolyó, eltérébélyesedő, csápjait kinyújtó „szappanosvíz”, vagy a könnycsepp, amiből egy hangya ivott a *Bánat* című versében. De Judit, szemben a költővel, nem von le semmi következtetést az általa ábrázolt dolgokból, nem minősíti őket, nem helyezi összefüggésbe, egyszerűen csak „szárazan” megfesti. Tárgyainak soha sincs háttere, az objektumok körül mindig meghagyja a papír klinikai fehérségét.

Szinte enciklopédiát hozott már létre ezekből a „simán elmennék mellette” jellegű dolgokból, erről pedig dr. Csapody Vera szintén szeretettel megfestett növénykéi, virágai jutnak eszembe. (Jávorka Sándor – Csapody Vera: Erdőmező virágai. A magyar flóra színes kis atlasza. Bp., 1950.) Vera néni akvarelljeivel szemben – ahol evidens a téma, a technika – Judit képei pont azért érdekesek számomra, mert teljesen önhatalmú a témaválasztása, a festéstechnikája, minden. „Légbőlkapott”. De vajon nem az én, a magamfajta lény értékítélete, preferenciái légbőlkapottak-e? Hiszen, ahogy mondtam is, valóban döntően ezek a tárgyak, ilyen kisszerű dolgok vesznek körül mindannyiunkat mindig. Akkor miért ne lehetnének műalkotás tárgyai? Miért ne fordulhatna

feléjük a közfigyelem ezerrel? Tartózkodó, feltérképező „rovargyűjtemény” Fischer Judit művészete. A bigyók, az izék művészete. Tőlem csendesesen csak annyit kérdez ez a művészet, hogy miért csak ennyi az életünk?

Az előzőekben elmondottakból magától értetődően következik, hogy Fischer Judit hangsúlyosan foglalkozik körplasztikával is. Természetesen gyurmából készít térformákat. Megmintázta többek között kicsinyek és felnőttek örök kedvencét, feledhetetlen nyarak mámorító fagyaltját, vagy a mindannyiunk körében közkedvelt kultikus tárgyat, a: mosogatószivacsot. Mindezek persze színes és mesterien megformált gyurma-kompozíciók a művésznő szokásos méretezésében. Az ilyesmi tárgyakkal az örökkévalóságba helyezéssel korunk fiatal mestere ismét megtanított bennünket látni és talán kicsit figyelni is. Esetleg valamikor végre kiegyezhetnénk minden tárgyunkkal, ételünkkel, amik valószínűleg mind, mind legbensőnk részei?

– Holnap csinálom egy pici robotot gyurmából, végülis az is tárgy. Hadd lázadjon, ha akar – gondolta magában, mintegy félálomban, a fiatal alkotó művész. . .

Fekete Balázs